

Stajerc" izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo; za celo leto 12 kron, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računni naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 43. V Ptuj v nedeljo dne 23. oktobra 1910. XI. letnik.

Današnja številka ima 2 strani priloge in vse torej 10 strani ter 3 slike.

Klerikalni polom na Koroškem v deželnem zboru.

Razburjenje nad velikansko sleparijo, potom katero so koroški klerikalci v bogim metom več milijonov kron orobili, se še vedno ni poleglo. Dne 13. t. m. se je pečal tudi koroški deželni zbor s to zadevo. Nemški napredni poslanci so brezobzirno iztrgali politikujoči duhovščini krinko razboraza. V vsej javnosti je doživel „zistem Kahn“ grozovito obsodbo. Zanimivo je, da se glavni klerikalni voditelj v deželnem zboru, fajmošter Walcher, seje ni udeležil. Mož je torej pobegnil, ker se ni upal zagovarjati zločin in grehe svojih prijateljev Weissa in Kayserja. Sram ga je bilo zločinov teh žegnanih gospodov in zato ostal raje doma za pečjo in je držal jezik za zobmi. Tudi naš ljubki orglar Grafenauer je hotel, kakor da bi ga stvar prav nič ne brigala. Delal se je, kakor da bi se on kot Slovence za to „nemško zadevo“ ne zanimal. Pa je napačno, to postopanje drugače tako gotobesednega orglarja. Kajti tudi slovenske posojilnice so vsaj deloma pri temu velikanskemu polomu udeležene. Sploh pa so bili nemški in slovenski klerikalci vedno v najtesnejši zvezi, ravno tako v političnem, kakor v gospodarskem oziru. Dolga temu je, da je slovenski monsignore Podgorc podnačelnik propadle centralkase in da so pri vsakih volitvah klerikalci obeh narodnosti složno roka v roki nastopali... Ponavljati moramo torej: nemški in slovenski klerikalci sami niso imeli poguma, da bi v deželnem zboru brali lumparije „črne“ gospodarske organizacije!

Napredni poslanci seveda so bič prav neizmisljeno vihteli. Pokazali so, kako velikanska škoda naraste iz tega, ako se denarne kase s strankarsko politiko družijo. Vsi so tudi odločno zahtevali, da se vse krivce zasleduje in kaniče, to pa brez ozira na njih stan in ime. Pred postavo smo vsi ednaki in to se mora ravno v tem slučaju odločno dokazati, ker bi drugače pravno čustvo ljudstva globoko trpelo in bi se med ljudstvom polagoma misel na samopomoč porodila. V kratkem, kolikor nam prostor dopušča, naj omenimo poglobljene točke iz govorov naprednih poslancev:

Poročevalec dr. Waldner je dejal, da se mu ravno tako dozdeva, kakor da bi se sodnijsko preiskavo kolikor mogoče omejilo, vkljub temu, da se gre tukaj za zločin. Tu se ne gre samo za zasledovanje le ene osebe; potegniti se mora vse na odgovornost, ki so krivi tega poloma. Govornik se čudi, da se ni proti central-kasi že davno konkurz uvedel. V sled tega je že ena klerikalnih blagajen pritratno tožbo vložila, kar bi se ne moglo zgoditi, ako bi se likvidacijo pravočasno uredilo. Govornik meni tudi, da se preiskava proti krivcem premilo izvršuje. Pred postavo smo vsi ednaki in postava se tudi pred duhovniško suktnjo ne sme ostaviti. Nadalje je omenil dr. Waldner

slovenske klerikalne posojilnice, ki so na istem temelju sezidane, kakor Weissove. Slovenske posojilnice pa obsegajo še nadaljno nevarnost, da se koroška dežela raztrga; kajti glavno vodstvo teh slovenskih posojilnic leži izven dežele (na Kranjskem). Govornik omeni slabo kontrolo cerkvenega premoženja in govori sploh proti političnemu duhovniku („Geschäftspriester“), ki postane v svojem zaslepljenju celo zločinec. On želi, da bi prišel na Koroško novi cerkveni poglavar, ki bi duhovnike zopet k njih pravemu poklicu poslal (živahno odobravanje in ploskanje).

Poslanec dr. Artur Lemisch pogrša Walcherja, ki bi moral vendar prizadete osebe braniti. Klerikalci bi seveda radi čez celo zadevo travo rasti pustili. Ali naprednjaki bodo že skrbeli, da se krivce pravilno prime, to se pravi, da se jih zapre. Polom je združnemu gibanju sploh škodoval. Vložniki so tako prestrašeni, da jemljejo svoj denar iz posojilnic in ga vlagajo v judovske banke. Govornik je omenil razliko med nekdanjimi škofi grof Salm, Wier in Funder ter sedanjim. Častni naslov „monsignore“, katerega nosita duhovniška zločinca Kayser in Weiss, ni dobil nikdar noben resnično zaslužni duhovnik (klici: samo lumpi dobijo ta naslov!). Koroška je vsled tega poloma pred vsem svetom v slabo luč postavljena. Naprednjaki bodo skrbeli, da se one pred škodo obvari, katere so zapeljivci seboj potegali...

Poslanec dr. Angerer pravi, da je ta polom posledica klerikalnega zistema, ki se že stoletja sem v Evropi razširja. Posledica vladateljnosti klerikalcev so ljudske ustaje. Sodnija je veliko premeška napram tej zadevi. Naj torej deželni odbor odločno preišče vzroke poloma central-kase.

Deželni predsednik je še izjavil, da se je na podlagi revizije proti raznim vodilnim osebam preiskavo vpeljalo. Nato je deželni zbor sprejel predlog, v katerem se nalaga deželnemu odboru, da poroča o central-kasi in o posledicah njenega poloma.

Tako je končala ta velevažna razprava.

Zavijanje in sleparija „Narodnega lista“.

(Nekaj odgovora.)

V 41. številki prinesel je celjski „Narodni list“ čez celo prvo stran uvodni članek pod naslovom „Zavijanje in sleparija „Štajerca“. Gre se tukaj za vprašanje, katera šola je boljša, nemška ali slovenska, in edino zato hočemo temu sicer surovemu in podlemu članku malo odgovorjati.

Večidel obsega ta članek le psovke, zavijanja in laži. Že označba, da je „iz peresa slovenskega kmeta“, je narodna laž. Radi bi poznati tega „kmeta“! Niti v „narodni stranki“ ni nobenega kmeta, ki bi bil tako neumen, da bi take bedarije javnosti izročil. Sicer se pa iz članka takoj vidi, da ga je načelkaril neki škric, ki ni mogel šolskih izkušenj napraviti in je vsled

tega med slovenske „žurnaliste“ zašel. Vse psovke dokazujejo to, čeprav ima članek tako malo jedra, da bi ga lahko kakšnemu pastirju pripisovali... Člankar se zaganja kakor vaški psiček v našega urednika g. Linharta. Pravi, da g. Linhart „živi“ od slovenskega jezika, da „sovraži smrtno“ slovenski jezik in da so Nemci urednika g. Linharta „kupili“ za 8000 goldinarjev, to pa samo zato, da „Slovence blati“... Naši čitatelji naj nikar ne mislijo, da zbijamo šale, ne, ta trditve stoji črno na belem v „Narodnem“ listu z dne 13. oktobra 1910. Precej visoko pa le našega urednika cenijo. 8000 goldinarjev, to niso mačkine solze. Za vse slovenske „urednike“ na spodnjem Štajerskem ne da živ kost niti počenega groša. Saj so se slovenski redakterji že pri „Štajercu“ hoteli prodati za posojilo 300 gold. Ali dali smo jim brco! To tako na osebne napade, ki so nakopičeni v dotičnem članku. Morda se z njimi še kje drugod popečamo...

Kaj ima torej dotični članek proti nemški šoli povedati? Jezi se, da je 80 milijonov Nemcev in pravi, da se med seboj ne razumejo, ker imajo različne dialekte; istina je! Ali skupni slovniški jezik imajo! In mi še nikdar nismo zahtevali, da naj se ljudje zgornjestažerskega dialekta ali „plattdeutsch“ učijo; slovniške nemščine potrebujejo. Slovencev je 1 1/2 milijona, ali kranjski Ribničan gotovo tudi ne bode našega Haložana razumel. Niti slovniške slovenščine ne razume slovensko ljudstvo. Vprašajte kmete! Nadalje pravi, da je Slovanov veliko nad 100 milijonov. Temu „narodnjaku“ povemo najprve, da je Slovanov celo veliko nad 130 milijonov; ali en narod niso, kakor Nemci, enega slovniškega jezika nimajo. Ako bi tako šteli, no, potem bi morali tudi vse Germane šteti in teh je še več kot Slovanov. To smo se v ljudski šoli učili, kaj-ne? Člankar se potem jezi čez našo trditve, da se z Nemčijo lahko po celem svetu pride. Pa je le res, fantek! Vprašaj tiste, ki so že malo dalje prišli, nego iz ormožkih ali ljutomerskih gor do Celja. In s slovensčino, katero gotovo tudi mi ne zaničujemo, kam prideš z njo? Roko na srce! Niti v celjskem „Narodnem domu“ ne bode natakrica vedla, da je „Schnitzl“ zrezek in „Spritzer“ brizganeč... „Za počt“ pa je, ako vpije člankar, da imamo „esperantski jezik“ in „Polyglott Kuntze“ in da vsled tega nemščina ni potrebna. „Narodni list“ naj torej v Božjem imenu slovenskim kmetom odslej priporoča, da se naj učijo „esperanto“. Ako dajo njegovega urednika potem v prisilno srajco, nismo mi krivi... Potem pride zopet izbruh „narodnih“ psovke čez našega urednika Linharta, čes da na Slovence „pljuje“. Linhart sploh rad ne pljuje, k večjemu ako bere kak „narodni“ listič. Slovenski škrici in pisarji seveda ne razumejo, da pomaga tisti slovenskemu ljudstvu, ki mu pove resnico, ne pa tisti, ki ga „iz narodnih ozirov“ prvaškemu odiranju izročijo. Čitajte Cankarjev „Za blagor naroda“ in imeli boste fotografijo slovenske „inteligence“... „Nar. list“ piše nadalje, da je laž, ako mi trdimo, da so slovenski uradniki le s pomočjo nemščine to postali, kar so. To je

oj
šte-
ali
troj
re-
nico
rejši
aj
e za-
840
h
fu
rope,
tri-
čne
rvo
ajno-
ekih
in
rke)
je le
vne
225
ore-
one,
logo
ade
fia-
ah.
oru
170

torej „laž“! Naj nam položijo na mizo le enega slovenskega uradnika ali duhovnika ali advokata, ki bi bil brez nemščine to postal, kar je. Niti Spindler bi ne bil „šef redakter“, ko bi ne znal malo nemškega, ker bi drugače ne mogel iz nemških listov prepisavati. In Ploj? Ta „največji“ štajerski Slovenec še danes pravilno slovensko ne zna. On in ljubljanski slovenski vodje občujejo med seboj v nemškem jeziku. Na vseh-slovenskih kongresih se govori nemško itd. itd. Tako izgleda torej naša „laž“. Kar govori „Nar. list“ o nemških učenjakih, ni odgovora vredno. Kaj vé to človeče o Herderju ali Koperniku! Kaj vé sploh o kulturi, ko tiči vendar v vsej svoji nagoti za kitajskim zidom in poje „Hej Slovani“...

Jedro vsega tega prepira je pa to-li: Kaj je bolje, nemška ali slovenka šola? Sam „Nar. list“ pravi, da mora človek nemščino znati, čeprav jo člankar preje proklinja in zasmehuje. In zdaj vprašamo prvič: ali se more otrok v naših slovenskih šolah in pri naših slovenskih učiteljih nemščine dobro naučiti? Ne!! Deloma ti učitelji sami nemškega ne znajo. Kar je mlajših slovenskih učiteljev, se sploh iz same lenobe (katero imenujejo potem „narodno prepričanje“) nemščine ne priučijo. In ako že znajo nemško, potem otrokom tega nalašč ne učijo. Nasprotno, otroke odvrtaajo od učenja nemščine in kaznujejo jih, ako se nemškega učijo. To dejstvo smo že opetovano dokazali! Vprašajte kmete rečimo v ptujski okolici, kaj mislijo o slov. nadučitelju Kauklerju! Resnica je: pri današnjih razmerah se otrok v slovenski šoli nikdar nemščine naučiti ne more. In zato priporočamo vstop v nemške šole. Kajti drugič je gotovo, da noben otrok v nemški šoli ne bode materinega jezika pozabil. Kdor to trdi, ta ne vé, kaj je materini jezik!

Dragi člankar, pri koncu smo. Tudi mi pravimo: pa brez zamere! Napravili smo izjemo im smo odgovorili na „Nar. list“, ki itak sam ne vé, zakaj in kako in za koga izhaja. In zdaj, gospodje v Celju, ki se podpisujete za „slovenske kmete“, ker se menda svoje lastne firme sramujete, zdaj — psujite in obrekuje naprej.

Kaj država zopet potrebuje! Kadar pridejo ministri Avstrije in Ogrske skupaj, takrat se vedno kaj skuha, kar morajo davkoplačevalci presneto drago poplačati. Na teh posvetovanjih se namreč v prvi vrsti določijo zahteve za vojaške namene. Že preje izgotovljeni skupni proračun za 1910 obsega izdatke, ki so se porabili povodom aneksije Bozne in Hercegovine, i. s. :
 troški mobilizacije 167 milij. kron
 organizacijske zadeve 97 „ „
 mobilizacija mornarice 8 „ „
 odškodnina Turčiji 54 „ „
 zvišane zahteve za mornarico 71 „ „

vse skupaj torej **397 milij. kron**
 Skupni proračun za leto 1911 bode istotako obsegal mnogo večjih zahtevkov. Vpeljava dvetletne vojaške službe bi pomenila zvišanje kontingenta rekrutov in s tem baje okroglo 50 milijonov kron večjih stroškov. Mornarica zahteva 4 dreadnoughte, ki bi koštali 240 milijonov kron. To so pač številke, ki jih navadni državljani niti razumeti ne more. Pač pa jih čuti, zlasti zdaj v teh groznih časih splošne druginje.

Politični umor med klerikalci. Na Tirolskem vlada že leta sem strastni politični boj med starimi klerikalci in krščanskimi socialci. To sovraštvo je dovelo zdaj do političnega umora. Iz Brixena se namreč poroča, da je bil tam bivši klerikalni deželni poslanec in vodja Fleckberger ustreljen. Zaprli so člane družine Holzachtner kot morilce. Dokazano je, da se je izvršil umor edino iz političnih vzrokov, ker je bil umorjeni vodja in jako vplivni član staroklerikalne stranke. To so kristjani, kaj?! Pri klerikalcih vseh narodov velja pač geslo: „Und willst du nicht mein Bruder sein, so schlag' ich dir den Schädel ein . . .“

Kaj zahtevajo Madžari? Madžaronska gospoda prihaja zopet z narodnimi zahtevami. Glasom poročila „Vaterlanda“ zahtevajo ti večni

predrzi nezadovoljneži sledeče točke: 1. V vseh ogrskih garnizijah naj se odpravi cesarsko pesen „Bog obvari“ in naj se jo nadomesti z madžarsko kraljevsko himno. — 2. Naslov „državni vojni minister“ naj se odpravi in nadomesti z naslovom „c. in kr. skupni vojni minister“. — 3. Pri vseh ogrskih regimentah naj se vpelje ogrski grb (Wappen); istega naj se natisne tudi poleg avstrijskega na vseh pasih, knofih in čakah. — 4. Vpelje naj se madžarsko komando na ta način, da se vse instrukcije in pojasnila v tem jeziku zgodijo. — 5. Vpelje naj se samostojne madžarske zastave. Iz tega je razvidno, da gospodje Madžaroni niso posebno ponižni. Mislimo, da se bodejo na Dunaju tem nezmisljenim zahtevam odločno uprli.

Srbska prevzetnost. Srbska vlada je pričela zopet rogoviliti. Politično obzorje se je malo zjasnilo in to tej gospódi že ne prija. Pred kratkem se je vršil zopet v Beligradu shod, na katerem se je protestiralo še enkrat zoper aneksijo Bozne in Hercegovine. Vsi govori so končali seveda s klici! „Doli z Avstrijo!“ Srbski listi „Politika“ in „Mali“ napadajo strupeno našo državo in hujskajo naravnost v vojsko. Bo pač treba zopet malo mrzle vode!

Še ena revolucija? Najmanjše evropsko kraljestvo Monako stoji baje tudi pred hudimi notranjimi boji. Ljudstvo zahteva parlament in tiskovno svobodo. „Kralj“ še ni imel časa, pečati se z zahtevami „svojega“ ljudstva, ker baje v Parizu hazardira.

Splošni železničarski štrajk se je vršil te dni na Francoskem. Prišlo je tudi do hudih spopadov, ker so stavkujoči žice razrezali in proge pokvarili. Vlada je pa stavkujoče ednostavno k orožnim vajam poklicala in so morali železničarsko službo kot vojaki upravljati. Veliki ta štrajk je končal z zmago kapitalistov in s popolnim porazom delavstva.

Revolucija v Portugalu.

(Glej naše tri slike.)

Dom Alfonso v. Braganza

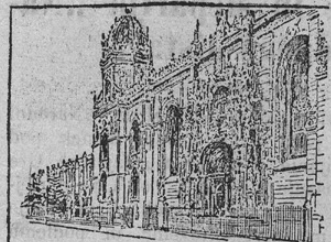
Königin-Witwe Amalije v. Portugal

König Manuel II. von Portugal

Revolucija na Portugalskem je torej zmagala, kralj je za večne čase odstavljen in prebivalstvo je ob velikanskem navdušenju proglasilo republiko ali ljudovlado. Odločilo je v tem boju

vojaštvo z mornarico, ki se je takoj v velikem delu na stran ljudstva in proti kralju postavilo. Vojaški parniki so celo kraljevo palačo bombardirali in na ta način kralja z vso družino prisilili k begu.

Jeronymuskirche

Praça do Commercio

Das Königliche Schloss in Lissabon

Schloss der portugiesischen Könige

Bilder aus Lissabon.

V splošnem se mora reči, da je revolucija kolikor mogoče malo krvi prelivala. Saj bi ustaši tudi lahko kralja in vso njegovo družino umorili, kakor se je to na zverinski način na Srbskem zgodilo. Ali portugalski uporniki so dokazali, da stojijo na kulturno visoki stopnji.

„Štajerčevi“

kmetski koledar 1911

izide do konca tega meseca.

Obsegal bode 144 strani in celo vrsto prekrasnih slik ter izborno leposlovno, poučno, zabavno in gospodarsko vsebino.

Cena 60 s poštom 70 vin.

Kdor proda 10 koledarja, dobi enega zastoj.

Naročajte si „koledar“!

Politični pregled.

Državni zbor stopil bode začetkoma novembra skupaj. Sklepati bode imel do konca leta o sledečih zadevah: Uresničenje italijanske pravne fakultete, 6 mesečni proračunski provizorij, narodno-politične postavne načrte (ako se doseže na Češkem sporazum), volitve delegacij, reformo osebnega dohodninskega davka in davka na dedščine ter provizorično podaljšanje opravnika do konca 1. 1911.

Prestolni govor cesarja pri otvoritvi delegacijskega zasedanja je omenil najprve aneksijo Bozne in Hercegovine. Cesar je izjavil svojo zadovoljnost zlasti vsled tega, ker se je to mirnim potom in brez prelivanja krvi zgodilo. Tudi je omenil, da je zveza z Nemčijo in Italijo še močnejša kakor preje. Nadalje se je pečal prestolni govor z vojaškimi zahtevami.

Dopisi.

Iz okolice Celja. (Volilne sleparije pri zadnjih občinskih volitvah v celjski okolici.) Pri zadnjih občinskih volitvah v okolici celjski so združeni prvaški hujšaki, vsi brez razločka v političnem mišljenju, z vsemi močmi in vsemi nepostavnimi sredstvi strastno agitirali. Ljudje, ki so si bili pred volitvami nepretgoma v laseh, namreč liberalni dohtarji in študentki in dušni pastirji so se nagloma sprijaznili, ter združeni hodili skoraj mesec pred volitvami od hiše do hiše, od kajžice do kajžice. Ti študentki se niso prestrašili nobenega sredstva, temveč so letali po ves dan do pozne noči okoli volilcev in skušali povsod si pridobiti volilne listine protipravno na zvit način. Še po noči niso dali ti nadležneži utrujenim volilcem-delavcem zaželjenega miru. Delavce-volilce, ki jih niso našli po dnevi doma, so vzbujali pozno po noči iz sladkega spanja, jim izvačili podpise na vročevalni poli ter potem odnesli s seboj brez dovoljenja volilčevega izkaznico in glasovnico. Ti volilni sleparji so tudi vsakemu volilcu zaukazali, da mora priti na dan volitve v Radejevo gostilno na Bregu, in rekli, da bodo tam dobil jesti in piti in da se bo vsak volilec po dobrem zajuterku z vozom odpeljal na volišče. Kot dostavljale volilnih listin je nastavila okoliška občina celjska veleizobražene (?) ljudi. Tako je volilec dostavljal volilne listine sin občinskega tajnika, Janez Perc, učenec na c. kr. višji državni gimnaziji v Celju. (Radovedni smo, kaj bo ukrenilo slavno ravnateljstvo tega zavoda proti temu nepokornemu učencu). Vročeval je volilne listine tudi Janez Radaj, strastni volilni agitator prvaški in visokošolec. Oba imenovana volilna agitatorja sta se morala dne 14. t. m. pred tukajšnjim razsodnim sodiščem zagovarjati radi prestopka zakona o varstvu volitev. Volilnemu agitatorju Janezu Radeju je bilo predvsem na tem ležeče, da odvzame vsakemu volilcu možnost, drugače kakor slovenski voliti. V dosego tega namena odzvel je volilec takoj dostavljene volilne listine in jih je potem do volitvenega dne shranil v gostilni svojega očeta na Bregu. Dovoljenje za to manipulacijo si je pridobil s tem, da so volilci vročevalno polo podpisali in tudi neko polo, na kateri stoji napi-

sano, da so dotični volilci s tem zadovoljni. (Gotovo pa agitator Janez Radaj in Janez Perc vsebino te pole nista volilecem prebrala in sigurno je torej tudi, da so dotični volilci to polo ne vedoč, kaj vsebuje, podpisali). Na zadnji poli je tudi podpisan občinski volilec Franc Dorn. Toda temu naprednemu volilcu sta izvabila oba obtoženca na premeteni način njegov podpis, isto tako sta mu tudi protipravno odvzela volilne listine. Obtoženca sta prišla dne 18. avgusta t. l. v Dornovo hišo in Dorn je podpisal dva „volilna izkaza“, katera mu je Janez Radaj predložil. Janez Perc, ki je imel volilne dokumente, je te dal nato Radeju, in ta jih je vtaknil v svoj žep. Nobeden obeh obtožencev ni govoril o tem, da naj da Dorn te dokumente njima v hrambo. Franc Dorn se tudi ne spominja, da bi polo podpisal, na vsak način sta mu torej podpis z zvijačo izvabila. Dorn sam je bil le mnenja, da se mu da volitveni dan na znanje, volilnih listin pa nikoli ni dobil. Obtoženca sta se samo ob sebi umevno zagovarjala s tem, da je Dorn v resnici dal dovoljenje, da se dokumenti shranijo; toda proti temu zagovoru so vse soglasujoče izpovedbe prič. Vkljub natančnim soglasujočim izpovedbam prič in jasnemu stvarnemu položaju pa je razsodno sodišče oba obtoženca oprostilo. Mi pa lahko trdimo, akoravno jih je sodišče oprostilo, da sta v tem in mnogih drugih slučajih sleparila. To je en slučaj, ki ga je sodnja preiskala. A sedaj pridemo še na druge volilne sleparije. Znano je, da se naprednim kmetom v celjski okolici niso dostavile legitimacije in glasovnice. Zakaj ne, to je zelo jasno. Saj tudi tajnik Perc ve, da bi padel raz tajniški stolec in bi moral zapustiti toli priljubljeno občinsko hišo, ako bi se vsem napredno mislečim volilecem dostavile volilne listine. Sklical je torej vse agitatorje v občinsko hišo, razdelil med njimi volilne dokumente in jim dal sledeči ukaz: Dostavite vsem našim okoliškim volilecem glasovnice in izkaznice, izpolnite jim glasovnice z našimi kandidati, a vzemite takoj, ko je dotični volilec vročevalno polo podpisal, izkaznico in glasovnico zopet s seboj; kajti mogoče je, da le postane kak volilec naši stranki nezvest, in voli z ono stranko; tega mu pa ni mogoče storiti, ako imamo vse dokumente mi v rokah. Pri naših nasprotnikih pa ne do-

stavljajte, ampak pojdite le od daleč mimo njihovih hiš in poročajte, da ni bilo mogoče dostaviti volilnih listin, ker jih ni bilo doma. Sedaj pa vprašamo, jeli to ni navadna volilna sleparija? Dovolj naprednih volilcev-kmetov v tretjem razredu imamo na razpolago, katerim se volilne listine sploh niso dostavljale in tudi nikoli dostavile. Mnogi napredni volilci so prihiteli v zadnjih treh dneh pred volitvami k tajniku in zahtevali od njega izročitev izkaznice in glasovnice; a ta jih je poslal v gostilno Radejevo na Bregu rekoč, da ima vse izkaznice in glasovnice agitator Janez Radaj v rokah, ali pa jim je kratkotalo povedal, da volilnih listin sploh več ne izroči. Ko so volilci v Radejevi gostilni zahtevali svoje izkaznice in glasovnice, pa se je Janez odrezal: „Na občini je vse; jaz nimam ničesar“. Ali to ni podla volilna sleparija? Je li pri Radeju v gostilni občinski urad, kamor se mora priti v treh dneh pred volitvami po volilne listine? Je li bil Janez Radaj, znan kot strastni agitator, uradna oseba; ali je bil tudi Janez Perc, ki je še v gimnaziji, uradna oseba? Tako so sleparili pri zadnjih volitvah prvaški, predvsem tajnik Perc, kateremu so se pred volitvami noč in dan hlače tresle, tako so sleparili prvaški študentki in gimnazijci. Kar pa ni šlo s sleparijo, to so skušali prvaški z nasiljem doseči in so v mnogih slučajih tudi dosegli. Grozili so namreč z bojkotom gostilničarjem in gostilničarkam, trgovcem, obrtnikom i. dr. in na ta način mnogo volilcev spravili na njihovo stran. Je li vse to prvakom dovoljeno? Kjer pa niti s sleparijo niti z nasiljem ni šlo, tam so obljubavali gmotne koristi in raznim kmetom tudi gospodarske koristi in druge olajšave. Nekemu trgovcu v Celju so obljubili dušni pastirji oziroma neki advokat klerikalnega mišljenja v Celju, da bodo prišli vsi klerikalci k njemu kupovat, ako dobi od svoje sorodnice volilno pooblastilo za prvaško stranko. In res je dala ta žena volilno pooblastilo, s katerim je na dan volitev znani klerikalni agitator-farucelj v prvem razredu volil. S temi sredstvi, s sleparijo ali z nasilstvom ali z obljubovanjem gmotnih koristij so delovali in agitirali prvaški pri občinskih volitvah v celjski okolici. Zato je samo ob sebi umevno, da take volitve, pri katerih so se go-dile take sleparije in taka nasilstva, morajo biti razveljavljene.

Kakor znano, bil je glavni vzrok revolucije zapravljivo in protiljudsko gospodarstvo kralja, ki je stal popolnoma pod klerikalnim vplivom. Že od časa, ko so prejšnjega kralja umorili, širila se je nezadovoljnost bednega ljudstva. Naša prva slika kaže na desni strani odslovljenega kralja Manuela II., v sredi njegovo mati kraljico-vdovo Amalijo, ki je zagrižena klerikalka in je jako slabo vplivala na mladega kralja, na levi strani pa kraljevega strica doma Alfonso de Braganza, ki se je junaško proti upornikom boril in je kralja varoval, pri temu pa baje lastno življenje izgubil. Druga

Der Patriarch von Lissabon

Kirche u. Kloster de la Estrella in Lissabon.

Penha bei Cintra

Kathedrale von Belem

Zum Klostersturm in Portugal

naša slika kaže razne fotografije iz glavnega mesta Lissabone. V levem kotu zgoraj vidimo cerkev sv. Jeronymus, v desnem pa glavni trg „Praca do Commercio“, na katerem je bil prejšnji kralj Karol ustreljen. Spodaj vidimo krasno kraljevo palačo, na katero so uporniki streljali in jo tudi hudo poškodovali. Kakor že rečeno, se je revolucija začetkoma prav mirno in nekravavo izvršila. Ali poznejše dni je prišlo do hudih in krvavih bojov s klerikalci. Ljudstvo je duhovščino in zlasti redovnike itak že hudo gledalo, kër so ti v prvi vrsti krivi razmer v deželi. Pozneje pa so se menihi in duhovniki sploh združili in se hoteli upreti proti novi republi-

čanski vladi. Ljudstvo je nato udrlo v razne jezuitske klostre in je prišlo do prelivanja krvi. Prišlo je do pravih bitk. Menihi, zlasti jezuiti, so iz klostrov na ljudstvo in vojake streljali. Naša tretja slika kaže glavne lissabonske klostre in patriarha. Iz klostra de la Estrella (v desnem kotu zgoraj) so jezuiti na ljudstvo bombe metali. Ko je ljudstvo po večurnem boju v kloster udrlo, bili so menihi že v nekem podzemeljskem rovu pobegnili. Mnogo menihov je bilo ubitih. Vlada je vse redove razpustila. Notranji boji se seveda še vedno nadaljujejo. Ali upati je, da pridejo oni na površje, ki hočejo mir in red v državi.

Sv. Lenart v slov. gor. (Nemcem prijaznim naprednim starišem v predarek!). Vpisovanje v nemško šolo napreduje prav lepo. Skozinskoz zlagani članki prvaških listov so za nas le nekaka reklama. Saj vejo vendar že vsi ljudje, da je poduk popolnoma brezplačen. Kdor tega še ne ve, pa naj vpraša tiste stariše, ki so že lansko leto svoje otroke v prepotrebno to nemško šolo pošiljali. Zato le pridite, napredni stariši, in pripeljajte nam vašo deco! Ne bojite se nikogar in ne pustite se za lažni brezvestnih hujskačev zapeljati. Osè ne gredo k najslabšemu sadju! pravi stari pregovor. Nemška šola je velekoristna in zato se zaganjajo vanjo prvaški hujskači in jo v strupeni jezi obrekujejo. Ali pametni stariši jih ne bodo poslušali! Nikdo vam ne more zabraniti, da priskrbite svoji deci dobro nemško šolsko izobrazbo. Tudi gospod kaplan vam tega ne sme in ne more zabraniti. Ta gospod bi moral imeti sploh veselje nad nemško šolo. Saj podučuje vendar on sam na nemški šoli; za vsako uro poduka pa zahteva in dobi izplačanih 6 kron. Lep zaslužek! Kako potrebna je nemška šola, dokazuje nam sledeči slučaj: Neki učencec tukajšnjega kraja učil se je v slovenski šoli tudi nemškega. Letos hotel je napraviti vsprejemno izkušnjo na mariborskem učiteljski. Ali odslavili so ga, kër ni znal dovolj nemškega. Na slovenski šoli se nikdo nemščine pravilno in dobro ne priučil. In to ni čudno! Saj je n. pr. tukajšnji slovenski nadučitelj tako zagrižen, da je pred par dnevi nemško spisano stanovalno listo občine zavrnil, to pa samo zaradi tega, kër je bila nemško pisana, čeprav vè dobro, da je trg sv. Lenart v nemških rokah. In ta prvaško zagriženi nadučitelj mora na svoji šoli tudi nemščino podučevati. Kako jo podučuje, to si potem lahko vsakdo misli! Mož je gotovo že vso nemščino pozabil, ako jo je sploh kedaj popolnoma razumel. — — Mnogo otrok je že

na nemški šoli naznanjenih in vpisanih. Ker je pa prostor omejen, je naglica potrebna. Dne 4. novembra se prične šolsko leto s slavnostno Božjo službo. In z Božjo pomočjo bode šlo naprej! Zanimivo je, da dobiva novi nemški g. nadučitelj, ki je štajerski rojak, nepodpisana grozila pisma. To je dokaz, kako brezsravno in podlo nastopa zagrižena prvaška banda. Lopovi ne vedo, da se jih nikdo ne boji in so taka grozila pisma le znamenje neolike in podle surovosti. — — Vi pa napredni, pametno misleči stariši, pokažite svojo ljubezen do lastnih otrok s tem, da jih pošljete v nemško šolo, v kateri si bodejo tistega znanja pridobili, katerega v življenju rabijo. Čuvajte in varujte vrlo našo nemško šolo v sv. Lenartu!

Iz Ptujске gore. Juri Topolovec p. d. Jurček kot občinski predstojnik je dne 1. majnika divjal; — v mesecu oktobru pa nori on sam; ali bo tudi večina odbora z njim vred norela, tega smo radovedni davkoplačevalci gorske občine. Vsak je gotovo radoveden, kakega kozla da je zopet Jurček ustrelil; zatoraj Vam moram tudi povedati. Zadnje nedeljo je pustil Jurček Topolovec naznaniti, da zamorejo volilci si proračun za leto 1911 pri Jurčku vpogledati. Proračun je res napravil, pa ne kakor pravilno zakon zahteva, da morajo prej računi v redu biti in da se ima občinsko premično in nepremično na novo sestaviti ali inventuro narediti. Jurček tega vsega noče; že kar je on rihtar, ni napravil računa od sejmov trga Gora, tako tudi inventure ne; občinski krampi grejo po posodi seveda samo k Kupčiči in zaveznikom, popravljajo in kupujejo se pa na občinski račun... Lausko leto smo imeli 150% občinskih doklad, s katerimi je 4 mesece 1 km. ceste popravljaj od Dolek do Slap; cesto, ki pelja zgoraj v Naraplje, pa že dve leti ni šodral. Vsakdo to ve, da bo drugo leto biti moglo v proračunu, pa ni duba ne sluha od nje. Za leto 1911 predlaga 70% občinskih doklad. Kako to mogoče, naj sam Bog razume: eno leto 150%, ko on sam trdi, da še denarja primanjkuje, zanaprej pa on misli da bo 70% zadosti?? Iz tega sledi, da pri rednem občinskem gospodarstvu gorski občini ni potrebno 150% občinskih doklad! Davkoplačevalci na Gori pa se na Jurčkove norije ne razumejo; zato so predložili rekurs proti proračunu iz vzrokov, da se ima prej inventar narediti, potem račun od sejmov trga občinskemu odboru predložiti in se tirja, da se tudi „bolete“ k računi priložijo; nadalje se zahteva, da se tudi od trga inventar in proračun napravi, ako ima svojo gospodarstvo; to ne gre, da bi Jurček kar „po domače“ sam gospodaril kakor kaki turški paša... Tisti odborniki, kateri se pri proračunu na zgoraj omenjene točke ne bojo ozirali in slepo proračun podpisali, niso vredni, da bi še jih kedaj več v občinski odbor volili. Mi davkoplačevalci tudi pridemo k proračunu in bomo vidli, kateri odborniki bodo „noreli“ kakor Jurček s svojim proračunom; pride vsako ime v javnost, to bo že „Štajerc“ priskrbel!

Telegram.

Genf, 19. oktobra. V svoji celici se je danes ponoči morilec naše cesarice Lucheni obesil. Ko so ga našli, bil je že mrtev. Tako se je sam sodil.

Schicht Stearin-sveče

LEDA

najfinjša vseh mark! Apartni, elegantni zavoj!

Ne tečejo!

Ne kadijo!

Ne dišijo!

Ne delajo saj!

Gorijo s svetlim, mirnim plamenom. 873

Novice.

Stariši, pozor! V nekem slovenskem listu brali smo te dni m. dr. sledeče: — „Janez je moj stari znanec. Onkrat sem ga zopet obiskal. „Janez, se še nisi oženil? Še vedno sam kuhaš in pečeš?“ se pošalim jaz. — „Kje pa? Saj so same organizirane! Ali veste še za pošteno slovensko dekletko?“

pravi on... Tako smo brali in te besede ni napisal kakšni „brezverec“ ali „Štajercijanec“ ali „liberalček“ ali „framon“... Te besede je napisal slovenski župnik F. S. Segula. Katoliški duhovnik je s temi besedami grozovito ojstro in vendar pravično obsodil vsa klerikalna društva mladenk in dekliške „Marijine družbe“. Katoliški duhovnik F. S. Segula odreka torej tako rekoč poštenje vsem dekletam, ki se vlačijo po raznih klerikalnih društvih, v katerih imajo večidel za ušesam še mokri, razuzdani kaplani prvo besedo. Katoliški duhovnik trdi torej javno isto, kar smo mi že opetovano trdili! Napredni, pametni kmetji so nam verjeli in niso pustili svojih poštenih hčerk v takšna razuzdana društva, v katerih se pozno v noč v društvu opijanjenih fantalinov vse mogoče „teatre“ igra, katerih posledica so potem dostikrat — nezakonski otroci in detomori. Klerikalni kmetje in kmetice seveda našemu svarilu niso verjeli; nasprotno, bili so ponosni na svojo hčerko, s katero „so kaplan tako prijazno občevali“. No, zdaj je katoliški duhovnik F. S. Segula naše svarilo javno potrdil! Stariši, ali zdaj verujete? Ali zdaj razumete veliko nevarnost, v katero pošilja sleherna lahkomišelnata mati svojega otroka, ako ga pusti v klerikalnih društvih? Stariši, katoliški duhovnik je najojstreje obsodil ta „katoliška“ mladinska društva. Vsi, ki ljubite svoje otroke, ravnajte v zmislu tega svarila!

Zarubljeno uredništvo. V Ljubljani izhaja nekaj časa sem revolver-list „Jutro“, o katerem se je splošno trdilo, da ga podpira srbska vlada. Ako je to res, potem je menda srbski vladi zdaj nakrat drobiža zmanjkalo. Kajti te dni so prišli eksekutorji in so celo uredništvo zarubili. Vzeli so mize, stole, tintnike, svinčnike, celo glavnemu uredniku Plutu je baje eksekutor „cegelček“ na nos pripopal. Le manuskripte niso zarubili, ker so bili — brez vrednosti... Pozneje se je pa izvedelo, da je uredniško pohištvo lastnina neke nemške firme. Oj, ti smola ti! „Jutro“ je sicer irradikalno slovensko-srbsko glasilo in stoji v prijateljskem razmerju s celjskim „Narodnim dnevnikom“, kateri ima tudi več dolga nego misli...

Iz Spodnje-Stajerskega.

Torej nič! Dne 14. t. m. so se zbrali v Gradcu poslanci nemških, v Mariboru pa poslanci slovenskih deželnozbornskih strank. Vlada je napravila namreč s podporo veleposestnikov še en poizkus, da doseže delazmožnost deželnega zbora in konča brezvestno slovensko obstrukcijo. Tudi ta zadnji poizkus se je izjalovil. Slovenski poslanci so v svoji neverjetni zagriženosti in trdovratnosti sklenili, da „se ne podajo“, to se pravi, da iz zgolj političnih vzrokov ne dopustijo nikakoršnega gospodarskega dela v štajerskem deželnem zboru. S tem sklepom je izrečena usoda štajerskega deželnega zbora. Zadnje upanje, da se zopet h kratkemu zasedanju skliče, je izginilo. Štajerski deželni zbor ne bode zdaj v jeseni, bržkone pa tudi ne pozneje sklican. Sploh je verovati, da bode končno razpuščen... Najgorostašnje pri vsem tem je, da se tukaj ne gre za nikakoršno zadevo, ki bi bila ljudstvu v korist, marveč edino za politiko. Na komando Čehov so pričeli štajerski slovenski poslanci z obstrukcijo. Ali zdaj so celo Čehi ponehali in je pričakovati, da pride tam gori do narodnostnega sporazuma, v kolikor je to pri danih razmerah sploh mogoče. Slovenski poslanci pa nadaljujejo svoje razdralno delo. Oni kratkotalno nočejo sporazuma, nočejo dela. Posledice tega političnega zločina bodejo seveda za celo štajersko deželo posebno hude; najbolj pa bode te posledice občutilo spodnještajersko kmetstvo, torej večidel samo volilci slovenskih poslancev. Kaj so ti slovenski poslanci kmetstvu ljudstvu začasa volitev vse obljubovali! Celo dr. Korošec je o hmeltu govoril, čeprav o temu prav ničesar ne razume. Hoteli so takrat pokazati, koliko gospodarskega zmislja imajo. Hoteli so se postavljati kot pravi kmetjski poslanci... In zdaj? Kaj ima slovenski kmet od teh slovenskih „kmetjskih“ (?) poslancev? Škodo, vedno škodo, velikansko, nebovpi-

jočo škodo!!! Deželni odbor vsled slovenske obstrukcije nima postavno dovoljenih sredstev. Vse svoje izdatke bode moral znižati ali pa sploh črtati. Na deželne podpore zdaj niti misliti ni, ravno tako ne na posojila, na zgradbe cest, na reguliranje potokov. In ako bi stvar še dolgo trajala, potem bi se morale šole in bolnišnice zapreti. Vsakdo, kdor ima le iskrico ljubezni do vbolega kmetškega ljudstva, gleda z največjo skrbjo v bodočnost. Slovenski poslanci pa se bahajo po svojih listih, kakor da bi bogve kaj dosegli... Kaj ve Meško in Ozmec in Novak o vzrokih in posledicah cele te komedije... Ali dr. Korošec, dr. Benkovič, dr. Verstovšek, profesor Robič, ti vedo prav dobro, kaj so naredili, ti niso na nejasnem. Pa tem ljudem seveda ne teče voda v grlo, kakor nesrečnemu kmetu!... Iz vseh okrajev prišla bodejo kmalu poročila o posledicah slovenske obstrukcije. Kar je ptujski okrajni odbor moral skleniti, to bodejo morali storiti tudi ostali okrajni zastopi, najsi bodejo potem v nemških ali slovenskih rokah. In tako bode polagoma ljudstvo v svojem obupanju izpoznalo vsu škodljivost izdajalske slovenske prvake politike. Čas obračuna, vi slavni, junaki slovenski poslanci, čas obračuna bode za vas prišel...

Kakor bomba zadelo je naše poročilo glede sklepov ptujskega okrajnega zastopa z ozirom na slovensko obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru sovražnike ljudstva. Zvijajo se kakor kače, katere sikajo pod trdim podplatom. In naravnost nebovpijočo neumnostjo se zagovarjajo slovenski poslanci zlasti v „Slov. Gospodarju“. Klerikalni listi imajo sicer sveto pravico, da pišejo neumno; ne, oni imajo celo dolžnost, pisariti zabito in bedasto, kajti neumnost je temelj vse klerikalne politike in vsled neumnosti je postala ta stranka velika. Ali — tudi klerikalna neumnost mora imeti gotove meje! Končno se dobi med klerikalci vendar kakšnega človeka, ki poskuša semtertja malo „potuhitati“! Kaj si bodejo ti redki klerikalci mislili, ako se jih v „Gospodarju“ tako neznansko farba?? V „Gospodarju“ stoji namreč črno na belem, da so slovenski poslanci nedolžni kot novorojenčki nad gospodarsko revščino v deželi, da so vsega hudobni Nemci krivi, da je ptujski okrajni zastop vsled Ornigovega slabega gospodarstva estne zgradbe ustavil, cestarjem plače skrajšal in vse podpore odklonil itd. Nam seveda niti v glavo ne pade, da bi se s tistimi časnikiškimi „šmirfinki“ prepirali, katere si je dr. Korošec po raznih krajih nalovil. Povemo vsled tega le eno: Ne gré se za družega, nego za dejstvo, da so slovenski deželni poslanci v zločinski brezvestnosti brez vsakega pametnega vzroka deželni zbor razbili. Vsled tega ne dobi ptujski okrajni zastop od dežele pričakovanih podpor v znesku čez 30 tisoč kron. K temu pride še dejstvo, da so okrajne doklade vsled suše zadnjih dveh let za 32.000 kron manj prinesle. Ako bi deželni zbor deloval, potem bi se to svoto potom podpor pridobilo ali vsaj znižalo. Tako pa primanjkuje 62.000 kron. In ta primanjkljaj imajo slovenski poslanci na svoji vesti, ako imajo kot politiki sploh še kaj vesti! Vsled tega primanjkljaja je moral okrajni odbor vse važnejše izdatke črtati. To razume vsak otrok. In vsak otrok tudi vé, da vso otročje zavijanje klerikalnih listov ne pomaga čez dejstvo, da so slovenski poslanci krivi dogodka v ptujskem okraju. S tem: punktom!

Obstrukcija in učiteljstvo. Kakor vsi stanovni, so tudi učitelji vsled slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru hudo prizadeti. Učitelji okrajev Eisenerz in St. Gallen so sprejeli te dni na svojem zborovanju sledečo resolucijo: „Štajersko učiteljstvo bilo je v svojem na osvoboditev iz gospodarske bede zopet varano. Neka mala stranka deželnega zbora (Slovinci) je njegovo delovanje zopet ustavila. Štajersko učiteljstvo goni to postopanje naravnost v upor... Ker je razburjenje, ki vlada med učiteljstvom, zelo slabega vpliva na duševni razvitek ljudstva, zahtevamo, da se ljudstvu sovražno delovanje (slovenske) stranke takoj ustavi... Tako sodijo nemški učitelji. In slovenski? Nekaj časa svo-

se pustili od dr. Kukovca za nos voditi. Ali se jim menda tudi že jasni!

Tudi posledica slovenske obstrukcije. Po- ni je cela vrsta štajerskih učiteljev, ki so svo- kot podučitelji služili, prosilo za vračunjenje let, da bi na ta način „Quinquen“ dosegli. Mdel so to močje z 20—30 službenimi leti, zinski očetje v najrevnejših razmerah ki za- lijo komaj toliko kakor 20 letni zidarski po- dnik. Njih prošnji bi se gotovo ugodilo. Ali ed slovenske obstrukcije to ni mogoče.

Le dajta se! Med najhujše politične in ada tudi osebne sovražnike spadata hofrat Ploj in kaplan dr. Korošec. Svoj čas bila sicer prijatelja in sta drug za drugega alala. Ali časi se spreminjajo. — Ploj se ni del pokoriti politični kaplanokratiji in dr. Ko- sec nima nobenega respekta pred hofratskim slovom. Nekaj časa sta se borila ta dva edna- medna gospoda s političnimi argumenti. V njem času pa sta zašla popolnoma na pot onega boja. Mi naprednjaki nismo zaljubljeni v hofrata Ploja, katerega lažnivost smo že govano odkrili, ne v kaplana dr. Korošca, ki ni je pravi tip politikujočega farja. Mi se ne potegujemo ne za enega ne za drugega. arični hočemo biti napram prvemu in drugemu a slovenskih prakov . . . Zadnjič smo poua- nili članek „Plojeva provizija“, ki je bil ob- rjen v glavnem listu slovensko-klerikalne ranke „Slovenca“. V tem članku se je hof- ratu Ploju naravnost očitalo, da mora iti vladini hlapec, to pa zaradi ega, ker je vlada ustavila proti amu naperjeno preiskavo zaradi očina oskrumbe. „Slovenec“ je torej hofratu Ploju precej odkrito očital, da je skrunil nedolžnega otroka. Mi o tej stvari že svoj čas pisali; ne bodeo rej svojega mnenja ponavljali. Na vsak način smo pričakovali, — in z nami pač vsa po- ena javnost — da bode hofrat Ploj ljublan- ega „Slovenca“ tožil. To bi možakar tem- je storil, ker so ljubljanski porotniki večidel eralci in bi torej gotovo ne bili strankarski prid klerikalnemu listu. Ali — Ploj ne toži! Ploj se boji sodišča kot hudič križa! To daje alitli! Nam seveda to ni nič mar; ako je Ploj egorova osebna čast tako malo vredna, potem ni za pomagati . . . Ploj pa skuša na „Slo- venec“ napade odgovarjati v svojem lističu „Sloga“ z ednakimi osebnimi napadi. In to nas pet zanima. Zadnja „Sloga“ piše namreč do- sedno :

»Kakor nima v jeseni prasica nikdar dovolj sočasnih tikov ali buč, tako se zalaga širokih ust Stefe (urednik) v „Slovenca“ že dve leti s „hofratom“, ka- ro sicer častno besedo bi rad kot psovok v sloven- sko žurnalistiko uvedel v mariborskem dija- škem semenišču na škodo stradajočih dijakov nakrmljeni učni prefekt Tone Korošec, obenem prašan štajerski dopisnik in tele- fonist „Slovenca“. Če že mora biti, naj bo, mi bomo začeli „Slovenca“ štetofoto krivično (?) blatenje vrati- ti z žlindro! Hujšega imena pač na svetu ni, kakor dr. Žlindra, kaj-ne, gospod poslanec dr. Šušteršič? — Za prefekta Ko- rošcapa imamo shranjene zgodovinske spise o radostih v Mariboru pri Groz- du, o pohorskih rožicah, pa tudi naj- novejše, na primer o lepitrifikantini- ni . . .

Zadnjič smo vprašali hofrata Ploja, kaj je „Slovenčevim“ očitanjem. Danes vprašamo dr. Korošca, kaj je s „Sloginim“ očitanjem? Smo presneto radovedni, kaj se je pri „grozdu“ v Mariboru godilo in kaj je s tisto lepo trafikant- injo? . . . Ploj in Korošec, voditelja sloven- skega ljudstva, kristalno čista značaja, vun z lgovorom! Operita svojo hofratsko in duhov- niško čast!

Prvaki, ali vas je sram? Po izgredih leta 1908 je neki 17 letni učenec pasarja Tratnika v Mariboru po imenu Verdonik nastopil kot glavna priča proti Nemcem. Prisegel je, da je bilo veselje. Pozneje pa se je dognalo, da so neki slovenski voditelji tega smrkolina za 30 kron kupili, da izpove in vohaui proti Nemcem. Ja falot, ki bi imel biti „rešitelj mariborskih Slovencev“, je potem l. 1908 z nekim ednakim tovarišem izvršil roparski napad na 64 letno banko. Tri dni potem roparskem napadu je bil zaradi krivega pričanja na 3 mesece ječe ob- sojen. Vsled roparskega napada je dobil vsled svoje mladosti le 8 mesecev težke ječe. Te dni

pa se je imel zopet zaradi tatvine zagovarjati. Okradel je z nekim tovarišem več kolesov. To- variš Johan Strohmaier je pri Trojani iz ukra- denega kolesa padel in se ubil. Verdonika pa so dobili in obsodili na 15 mesecev težke ječe. In ta propali subjekt bil je „priča“ prvaških vodij mariborskih. Prvakom pač nikdo ni slab. Celu v svojih govorih v državnem zboru so se slovenski poslanci na izpovedi tega lopova upirali. Zdjaj pa molčijo prvaški listi kakor grob. Ne vemo, ali jih je morda res sram postalo?

Pravi „Monte Carlo“ je prvaška gostilna Mahorič v Ptuju. Opetovano že smo povedali, da se tam hazardira. Preteklo sredo zvečer se je zopet igralo prepovedne igre i. s. sta bila glavna igralca „kriegerski“ vodja, žnidar Vesia- ker znani posojilnični šribar Babič, ki zna tako lepo prisegati. Končno je Vesia- ker znani svoji surovosti pričel pretepatvati. Cela stvar je sod- niji naznanjena. Upamo, da se bode tej večni lumpariji v Mohoričevi krčmi konec napravil. Krčmar se je doslej sicer vedno zmuznil, ali roka pravice ga bode že doseglo. Več poročamo po obravnavi.

Iz Hrastnika se poroča, da se Roševemu Mihčetu presneto slabo godi. Fant je učitelj, ima pa ravno isto ošabnost in prevzetnost v sebi, kakor njegov očka Ferdo, ki se še do dan- ni svoje časti opral. Že leta sem spada Mihče med najrše narodnjaške hujskače in ima tudi celo vrsto drugih napak. Pač misli, da je Roševemu sinu vse dovoljeno. Celu Slovenci se nad počenjanjem tega predrznega zgražajo. Že 3 leta sem so se stariši nemških otrok, kakor tudi slovenski obrtniki, kmetje itd. pri okraj- nemu šolskemu svetu pritoževali. Pa je bilo do- slej vse zamanj. Vsled tega je postal Mihče še bolj ošaben. Zdjaj pa so se združili merodajni občinski močje z veleindustriji in so prosili učiteljstvo, da naj temu škandalu konec napravi. In glejte, tudi slovenski učitelji so se na kon- ferenci v Laškem ojstro proti Mihčetu izjavili. Konferenca je sklenila zahtevati iz službenih ozirov, da se Mihčeta iz Hrastnika na kakšno drugo šolo prestavi. Tej prošnji bode morala šolska oblast ugoditi. Stariši in vsi ljudje sploh bodejo s tem zadovoljni. Le Mihče in oča Ferdo bodeda premišljevala, kako je njuna slava minula.

Proti nemški šoli v Hrastniku so prvaški hujskači že od nekdaj z vsemi sredstvi rogo- vilili. Prve nasoke so napravili Roševci, ki so pa zdaj precej tihi, odkar so oča Roš politično in moralčno penzionirani. Nemška šola v Hrast- niku je pokazala takoj prav lepi napredek in čez to dejstvo ni pomagalo nobeno hujskanje. Številke šole obiskujočih otrok so prejasno go- vorile. Veliki šunder pa je nastal v prvaškem taboru, ko je šolska oblast sklenila nemško šolo javni proglasiti. To jim ni šlo v glavo. In ob- činski zastopi Trbovlje, Dol, Sr. Kristof ter kraj- ni šolski svet v Hrastniku, v katerih imajo pr- vaki večino, vložili so proti temu rekurz na mi- nisterstvo za poduk. Ravnokar pa se poroča, da je ministerstvo ta nevtemeljeni rekurz zavrglo. S tem je nemška javna šola v Hrast- niku za večne čase zasigurjena. Vrhovna šolska oblast je priznala potrebo te nemške šole. Dokaz te potrebe je že dejstvo, da je število otrok v nemški šoli v 3 letih od 158 na 208 naraslo. Kar smo pred leti pisali, se je zgodilo — vkljub vsem napadom živi, cveti in napreduje nemška šola!

Občinske volitve v Trbovljah se vršijo kon- cem tega leta. Baje se poteguje že zdaj štiri strank za gospodarstvo v tej veliki industrijski občini. Tako imajo socialni demokratje upanje, da spravijo par svojih pristašev v občinski za- stop. Nadalje pričenjajo tudi klerikalci glavo precej visoko nositi, odkar jih je „hausmeister“ Zupan s svojim „Društvenim domom“ rešil. Slo- venski „liberalci“ ali „narodnjaki“ so baje v dva tabora razkoljeni; eni so Trboveljci in dr- žijo z Voduškom. Druhi pa ni sram, da se dr- žijo še zdaj tistega Roša, kateri si še vedno ni svoje časti opral. Nekateri listi poročajo, da ho- čejo socialisti z Rošem „kompromis“ napraviti. Tega ne verujemo! Kajti socialisti vendar ne morejo pozabiti, da je bila Roševa korumpirana banda vedno najhujša nasprotnica rudarjev. Ro- ševci so na Dunaj telefonirali, da naj se štraj- kujoče rudarje postreli. S temi v vsakem oziru bankerotnimi ljudmi pač ne morejo socialisti iti.

Kandidirala bode brzkone tudi nemška, odnosno Nemcem prijazna industrijska stranka. O celi volitvi bodedo še obširneje govorili. Na vsak način pa je gotovo, da potrebuje občina odločno naprednega in gospodarsko mislečega zastopa. Pravičen in brezstrankarski za Nemce in Slovence mora biti trboveljski zastop. Roševa korupcija ne sme nikdar več v Trbovljah na krmilo priti . . .

Zopet preklic. Te dni je moral Vekoslav Spindler zopet v „Narodnem dnevniku“ podati „častno izjavo“. V njegovem listu se je namreč zopet g. sodniku Doxa čast kradla. Ko se je dalo Spindlerju priliko, da dokáže obrekovanje, zlezel je po stari njegovi navadi pod klopi in je milo za odpuščanje prosil. To je pa že naravnost škandal! Ali g. Spindler res nima prav nobe- nega pojma o časninarski dostojnosti? Ali je njegov list res že na stališču navadnega „revol- ver-žurnalca“? Kar na tucate „častnih izjav“ pri- naša Spindler in vedno se še ni naučil vrhov- nega časnikarskega gesla: Vsak članek mora biti resničen, zlasti ako obsega osebne napade. Ej, gospodine Spindler, ali se ne sramujete pred Čenčičom in Kemperlom? Ta dva možica gotovo ne dobta spomenikov, ali toliko smole le ni- mata, kakor Vi! . . . V kratkem prinesel bode sicer g. Spindler zopet par „častnih izjav“. Lju- dje imajo ravno predbro srce in mož se jim smili. Ali enkrat naletel bo na napačnega! Na vsak način pa naj Spindler grè v kot in naj joka. Kajti pesniška muza mu je nezvesta in žurnalistika ga tudi ne mara . . .

Grda gonja proti nemški šoli v Čeršaku (Zierberg). Iz St. Ilja slov. gor. se poroča: Kar delajo zagriženi prvaški hujskači v tej občini, to je že skoraj neverjetno. Na spodnjem Štajerskem je prvaško hujskanje doma; ali v malo katerem kraju je gonja tako očitna, tako brez- obzirna in podla. Da je to istina, naj označi sle- deči do pičice resnični slučaj. Doslej so nam- reč le odrašeni ljudje naprednega mišljenja tr- peli pod brezvestno prvaško hujskarijo. Ali tej zagriženi bandi, ki onečašča ime slovenskega ljudstva, niti nedolžna deca ni sveta. Le poslu- šajte! G. Zechner, ki je dal svojo hišo nemškemu „Schulvereinu“ v najem, da se je tam nemška šola nastanila, prinesel je iz Dunaja neko ob- činsko srotico Sofi Wiespointner. Ravnal je z njo kakor z lastnimi otroci in nikdar se ni deklica zaradi slabega ravnanja pritožila; vedno je bila v hiši svojega dobrotnika zadovoljna. Proti tej revni deklini obrnila se je zdaj jeza prvaških hujskačev. Delovali so nato, da bi dek- klico odstranili in s tem zopet novo nemško šolo oslabei. Deklica je bila pridna, vbogljava, poštena. Ali da bi jo prvaki proč spravili, raz- širili so lažnivo in nesramno govorico, da ob- čuje deklica spolno s sinom g. Zechnerja! Gre se tukaj za dva otroka, ki obadva še dolgo ne bodeda šoli odrasla! In na tako nedolžno deco se meče blato obrekovanja! Ptuji Teufel! Ali to še ni dovolj. Pred 14 dnevi prišel je slovenski občinski predstojnik v spremstvu orožnika v Zech- nerjevo hišo. In pričel je stariše ter otroka ojstro izpraševati. Poleg tega je še oba otroka seboj vzal in nanjo vpil, da bi mu svoj „zločin priz- nala“. Pomisliti je treba položaj; otroka sta se tresla od strahu, gospa Zechner je jokala, — ni čuda, da je jeza čez to pobalinsko govorico priklopela do vrhunca. G. Zechner je peljal drugi dan otroka k zdravniku. Uspeh zdravniške pre- iskave je tak, da bodejo prvaški obrekovalci še nanj mislili! Ali prvaški lopovi so svoje laži tudi na Dunaju razširjali. In čez teden dni pri- šel je neki dunajski uradni sluga in je odpeljal nesrečno deklico, ki se je branila in jokala in ki niti kosila ni, zopet od svojih dobrotnikov proč na Dunaj. . . Tako so prvaki z najpod- lejšimi, lopovskimi sredstvi nemško šolo za ene- ga otroka oškodovali. Pri tem so v prav „krščan- ski“ ljubezni dobro ime nedolžne sirote spod- grebli in žalost čez pošteno družino prinesli. Vboga gospa Zechner, ki je otroka prisrečno lju- bila, joka vedno in je težko na živcih zbolela. Učitelj nemške šole, ki je deklico vendar na- tanko poznal, dal ji je najboljšo spričevalo kot pridnemu in mirnemu otroku. No, skrbelo se bode, da bodejo na Dunaju zdaj tudi drugo plat zvonca slišali in lumpovstvo prvaških hujskačev izpoznali. Nekaj pa je že danes gotovo: tudi s takimi zločinskimi sredstvi

se ne bode nemške šole in premagalo. Pritisk rodi odpor. In ljudstvo samo se ne pusti več od slovenskih oderuhov za nos voditi. Pametni stariši poznajo že dolgo veliko potrebo nemške šole in bodejo po tem ravnali!

Vranično vnetje. Posestnik Bastevc v Šmarju pri Jelšah pustil je neko bolano telico zaklati. Ko so truplo razdelili, opazili so, da je bila na vraničnem vnetju (Milzbrand) bolana. Vranice so proč vrgli, meso pa v vasi prodali. Bastevc sicer ni mesa pokusil, vendar pa je zbolet za drugi dan. Čez 5 dni je šel v celjsko bolnico, da bi se pustil operirati. Ali vsaka pomoč je bila izključena in nesrečnež je umrl.

Trgatev se je že pričela. V kolikor se more reči, priraslo je vina za 50% manj kakor lani. Cene so od 40 do 50 h. Sadržja je veliko in košta kila od 10 do 16 vin.

Prestavljen je g. okrajni šolski nadzornik Dreflak iz Ptujja v Mariboru. Na njegovo mesto prišel je dosedanj nadučitelj iz Cirkovcih, g. Herič. Istotako je prestavljen g. okr. zdravnik dr. Mauczka in pride na njegovo mesto g. dr. Bäck iz Gröbminga.

Sejem v Ptujju, ki se je vršil 19. t. m. bil je tako-le: Konjev se je prigralo 270, govede 912, svinj 911. Cene so bile: biki 56 do 64 K, voli 78 do 86, krave 48 do 70 K pri 100 kg, svinje 1 K do K 1-20 pri kg žive teže. Trgovina je bila pri govedih z malo višjimi, pri svinjah z znižanimi cenami zelo dobra in se je prigralo živino prodalo. Prihodnji konjski, goveji in svinjski sejem se vrši 2. nov., prihodnji svinjski sejem pa že 26. oktobra.

Umrli je v Ptujju hišna posestnica in soproga čevljarkega mojstra Matiaschitsch. Naj počiva v miru!

Napad na princesinje. V Novivasi pri Kojncih sta jahali princesinji Luisa in Viljemina Windischgrätz. Kar nakrat zadene prva v žico, ki je bila čez cesto napeta. Ako bi hitro jahala, zgodila bi se velika nesreča. Zlobneža so že sodnji naznanili.

Požar. Pogorelo je gospodarsko poslopje posestnika Čebelarja v Grobelnem. Cela vas je bila v veliki nevarnosti, ker so hiše večidel s slamo krite. Pri reševanju je dobil Čebelar težke opekline.

Otroci požigalci. V sv. Barbari v Halozah pogorela je hiše posestnika Koletnik. Zažgali so otroci, ki so se z užigalicami igrali. Hiša ni bila zavarovana.

Težko ranjen je bil pri zgradbi šole na Bregu pri Ptujju zidar Anton Simič. Nesrečnež je padel iz „grušta“. Bržkone ne bode mogel več delati.

Zaradi kaplana v Dravo. Neka viničarska hčerka je bila k uradnemu dnevu okr. glavarstva v Zgornji Radgoni povabljena, češ da je kaplanu nepodpisano žaljivo pismo pisala. Nakrat je v razburjenju pobegnila in hotela v Dravo skoči. Komaj da so jo pred samomorom obdržali. Zdaj ima dotični kaplan menda vendar dosti.

Lepi „duhovnik“! Iz Gradca se poroča, da je „odpotoval“ ravnatelj zavoda za slepce, duhovni svetaik Anton Kratzer. Vzrok odpotovanja je grozen. Možakar se je namreč baje grdo zagrešil nad slepimi deklicami. Stvar še ni dokazana. Ali ako se potrdi, potem se le čudimo, da nosi takšna oseba — človeško obličje.

Vlak zadel je pri Mariboru voz špeharja Johana Brumec, na katerem je bila poleg njega tudi posestnica Hribaršek. Obadva sta padla iz voza in bila težko poškodovana.

Iz Koroškega

Pozor! Naše cenjene čitatelje na Koroškem opozarjamo na članek „Klerikalni polom na Koroškem v deželnem zboru“, ki ga objavljamo na strani današnje številke „Štajerca“.

„Popravkarji“, katerim se naši čitatelji iz polnega srca smeji, ker vsi dobro vedo, da so v resnici koroški črni klerikalci vboje kmete za več milijonov kron ogoljufali in oropali, nam še vedno „popravke“ pošiljajo. Evo še enega: Gospod Karol Linhart, odgovorni urednik „Štajerca“ v Ptujju. Na podlagi § 19 tiskovnega zakona zahtevamo glede na članek „Velikanski klerikalni polom“. „Milijoni kmetijskega denarja zapravljeni“, objavljen v Vašem listu z dne 28.

angusta 1. l. objavila na postaven način nastopni popravek. Ni res, da so v Weissovi centralni kasi (Centralkasse der Landwirtschaftlichen Genossenschaften) združene tudi vse slovenske posojilnice, in ni res, da bodo te posojilnice vse svoje denarje izgubile. Nasprotno je res, da podpisana slovenska posojilnica ni članica nemške centralkasse, ter da s to nemško centralno kaso, kateri načelnik je bil Nemeč monsieur Weiss, nima prav nobene niti najmanjše zveze in zato tudi vsled poloma v nemškem taboru podpisana posojilnica ne more niti vinarja zgubiti. Hranilnica in posojilnica v Tinjah na Koroškem, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, dne 1. septembra 1910. Volbenk Serajnik, načelnik. Jožef Lavre, načelnikov namestnik. Silvester Rapp, tajnik. — Kaj je „popravljeno“? Nič!!! Kmetje so vkljub temu za svoj krvavo prislužen denar opeharjeni.

Popravki po § 19, ki so v pretežni večini slučajev navadna predrzna laž, so se zdaj vdomačili pri politikujočih farjih na Koroškem. Škocijanski fajnmošter nam je tudi ta „popravek“ poslal: „Sklicevanje se na § 19 tisk. zak. zahtevam, da ponatisnete v postavno določenem času, na istem mestu in z istim črkama naslednji popravek: Z oziroma na notico „Vlak povozil“ v 41. štef. „Štajerca“ od 9. oktobra 1910 izjavljam: 1. Ni res, da je prišla k meni hčerka ponesrečenceva prosit dovoljenja za prevoz v Kamensko faro, ampak res je, da je prosila za to žena v d o v a, katero je hčerka le spremljala. 2. Ni res, da bi bil jaz odgovoril na to prošnjo z besedami: „Oj spravi ga, oj, saj tukaj itak ni kaj za prislužit“, marveč res je, da sem ji kot župnijski predstojnik škocijanski z ozirom na to, da je pokopanih več ponesrečencevih otrok v Kamenu, v dostojni o bliki izrekel dovoljenje za prevoz. 3. Ni res podtikovanje, da bi se z denarjem pri meni vse doseglo, temveč je res, da ubogim delavcem za duhovno opravilo pri pogrebu, poroki itd., kakor pri izpisovanju krstnih listov za svojo osebo načeloma nič ne računam. — V Škocijanu, 10. vinotoka 1910. Vinko Poljanec, župniški škocijanski. — Koliko je ta prismojena pisarija vredna, bodejo naši čitatelji sami izpoznali. Poljanec pravi, da ni res, da bi prišla k njemu hčerka ponesrečenceva, potem pa sam piše, da je le prišla. To je navadno z avijanje, katerega se je ta gospod pač v lignorijanski šoli priučil. Naš dopisnik bode na ta popravek odgovoril. Že danes pa pribijemo, da je res, kar smo mi pisali in da je vsled tega ta „popravek“ od začetka do konca — zlagan.

Posojilnica v Velikovcu toži našega urednika, češ ta ni njenega § 19 popravka objavil. Razprava se je vršila preteklo sredo, bila je pa preložena, ker je posojilnični zastopnik (dr. Rosina) popolnoma nepripravljen prišel. Več poročamo svoj čas.

Po ljubljanski šegi. V Fürnitzu so zdaj vse cestne napise le v slovenskem jeziku napravili. To je posledica hujskarije nekaterih prvaških privrancenec. Ej, morda se bodele še kesali. Koroški slovenski kmetje ne marajo kranjskih šeg.

K farškemu polomu. Kakor znano, oddala je posojilnica v Zgornji Beli svoje denarne prihranke farški central-kasi. Ti prihranki so znašali svoto 500.000 kron. Zdaj je prišel nakrat polom in v Zgornji Beli so se pričeli tresti za svoj denar. Posojilnica je takoj denar od central-kase nazaj zahtevala. Ker to ni pomagalo, je posojilnica tožila. Central-kasa na tožbo niti odgovorila ni in je bila vsled tega obsojena, da plača izposojenih 500.000 K posojilnici nazaj, ker bi bila drugače zarubljena. Obravnava se je vršila 7. t. m. Zdaj se je seveda takoj eksekucija izvršila. Ker je posojilnica v Zgornji Beli prva tožila, ima tudi prvo rubežno pravico in bode vsaj deloma svoj denar nazaj dobila. Ali vsled tega bodejo vsi drugi upniki za svoj denar opeharjeni; kajti aktivne central-kase niti posojilnici v Zg. Beli zadoščali ne bodo... Vse to je zvičajni klerikalni manöver. Isto se je dogodilo pri špekulantovski firmi Kayser & Palese. Tam je društvo sv. Jožefa sporazumno s temi špekulantmi takoj in pravočasno vse zarubilo, tako da so bili ostali

upniki opeharjeni. En klerikalni upnik toži tudi in zarubi pravočasno, vse druge posojilnice se lahko pod nosom obrisejo. Ali velika naprava se je tudi tukaj zgodila. Kajti glasom zadržnosti konkurz napovedati, ako premoženje ne krije dolgov. Ako stoji stvar tako, potem je predstojništvo krivo prestopka po § 486 iz zak., po katerem se kaznuje z strogim zaporom od 3 mesecev do enega leta. Arondvedni sa kako boče oblast vsemu temu švindlerskemu čenjanju konec napravila...

1160 kron ukradenih je bilo zasebniku Schilcher, ko je prenočil v Föderaunn.

Iz zopora ušel je v Beljaku 19 letni Kn Spiess, ki so ga hoteli odpeljati v ljubljansko prisilno delavnico.

Patrone (Knallpatronen) položil je lastni uradnik Filermo iz Pontebe na železniško progo. Vsled tega se je tovorni vlak ustavil. Vročar nega Laha so zaprli.

Dezerterja Miha Rubri so v Grebinju odkrili v jeli in sodnji oddali.

Zapri so v Beljaku kuharico Lojzo Kogelki je na razne načine sleparila. Po navadi s najela voz, peljala v gostilno, napravila celo, potem rekla, da nima denarja. Zdaj je „lušnega“ življenja konec.

Povožen je bil v Sinčivasi hlapec Jozef Doujak. Dobil je take rane, da je kmalu umrl.

Po svetu.

Škof ustrelil. V Kotarju se je ustrelil škof vich. Prišli so baje pomanjkanju raznih denarjev v vrednosti 80.000 K na sled. Škof ni počakal izida preiskave, temveč si je raje življenje vzela.

Smrt na morju. Pri Jütlandu se je potopil parnik „Sophie“. 7 mornarjev je utonilo, ostale so pa veliko težavo rešili. — Pri Fheringhamu se je potopil neki parnik iz Glasgowa; 16 oseb je utonilo in le 2 se rešili. Istotako se je potopil parnik „Craford“, utonilo je 20 oseb. Na afrikanskem obrežju pri Duali se je potopila barka; utonilo je 6 oseb.

Loterijske številke.

Gradec dne 15 oktobra: 35, 33, 6, 3, 9, 10
Trst, dne 8 oktobra: 12, 44, 4, 32, 8

Probirati je več kot študirati. Potom poizkusov se je najbolje potrebnost gnojenja z zemljišča ali to poizkusno gnojenje se ne sme napačno napraviti. Kdor daje tja v en dan enega plju le kalji, drugemu pa rečimo le Tomažovo moko ali dejino gnojilo, da bi videl, kaj najbolje vpliva, ta porabi unikatno napravo. Kdor hoče bogate zetrve doseči, gnojiti mora z naravnimi redilnimi snovmi, s fosforjevo kislino, s kalijem in čim.

Mednarodna lovska racstava na Dunaju. Z avstrijskimi zavrnitvami odlikovani bili so znani Maggijevi izdelki (Maggiejeve primes, Maggijeve kocke za govejo juho in Maggijeve jable tablete), kateri se vsled svoje izborne kakovosti, praktičnosti, razljudnosti — in cenosti splošne priljubljenosti razveseljujejo.

Kmeta breme in kmeta sramsta so slabi travniki. Kmet gnoji svoje travnike, dobi lepo krmo, ima mnogo živine, mnogo hlevskega goveja, prinese njivo do polne plodovitosti; kmet krma pa vsvari vse gospodarstvo. Pridni kmet se peha s skrbno s travniki, uredi vodne in zemeljske razmere, skrbi za dobri meljeli, gnoji s potrebnimi redilnimi snovmi. Za goveje travnikov se potrebuje Tomažovo moko, v začetku 600–800, pozneje 400–600 kg za ha v zvezi s kajnitom. V jeseni in pomlad se v tem oziru najbolje gnoji. Nič ne stori, ako Tomažovo moko tudi na tanko plaščnega potrosi.

Vedno ednako poceni

vkljub trajnemu podražanju vseh življenjskih sredstev je

MAGGIjeva primes (Würze)

s križevom zvezdo

Ona pomaga gospodinjini štediti in obenem dobro ter okusno kuhati.

Poizkusna steklenica 12 h. 301

Proda se poceni **posestvo**,

ki leži na državni cesti Velikovec, spodnji Drauburg na razvitem in najboljšem stavbenem stanu. Hiša ima 2 sobi za tuje, a balkon, stanovanje in gospodarska poslopja zidana, njive in travniki arondirani i. s. njiv 18 ha, travnika 3 ha, gozda (mladega) 41 ha. Več pove g. graščinski oskrbnik

Domnig, Lavamünd (Koroško)

Dober tek!

Zdravi želodec imamo in ne tišči nas v želodcu, nimamo več bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajajoče Rhabarber-kroglice z zn. „Elsapillen“. Povezvam izkušnje, poskusite jih tudi, one uredijo odvajanje in pospešujejo prebavljanje. 6 škatlic franko 4 kron. Izdelovatelj in apotekar E. V. Feller, Stabici, Elsaplatz št. 241, (Hrvatost)

— priporočamo zaradi ene solidnosti in nizkih cen najtoplejše. —

Na pravočasno naročenje
Tomaževe moke
v svrhu gnojenja
travnikov, paš in polj. krme
se tem potom opozarja.

Mi garantiramo za čisto in polnovredno
Tomaževo moko in oddajamo jo izključno v
plombiranih vrečah z varstveno znamko in
oznankom vsebine.

**Fabrike Tomaževih
fosfatov**

(Thomasphosphat-Fabriken)

G. m. b. H. BERLIN W 35.

Kmetje, zahtevajte od vaših liferantov gnoja
Tomaževo moko „Križeva marka“. Gratis-
knjižice o porabi iste se dobijo od zgoraj-
šne firme.

916

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expeller
je znano kot odpepelajoče, izvrstno in bolečine odstranjujoče
sredstvo pri prehladu itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h,
1.40 in K 2.— Pri nakupu tega priljubljenega domačega
sredstva naj se pazi na originalno steklenico v skatljah z
našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno
to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 637

Vozički za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewägen), v
katerih lahko otrok sedi, pa tudi
take za ležati, imata vedno v za-
logi in priporočata po 12, 16, 20,
24, 30, 35, 40—50 K. Cene so
nizke, vozički so lično in močno
izdelani. Pismenim naročilom se
hitro, pošteno in točno ustreže. 847
BRATA SLAWITSCH, trgovina v PTUJU.

„Berson“
Gumi-„abzaci“
so vendar najboljši.
Dobijo se povsod.

Otročji vozički

v zelo velikem iz-
biru se dobivajo že
od **12 kron** naprej
v novi veliki ma-
nufakturni trgovini

Johann Koss

Celje

na kolodvorskem pro-
storu.

Na zahtevanja se pošlje cenik poštine prosto. 260

Svetovno mojsterstvo v industriji ur
vendar pridobljeno! 276

Prevzete edine razprodaje me spravi v položaj,
za le K 4.90 oferirati elegantno, ekstra ploščo
amerik. 14 kar. zlato-dable Švic. žepno ur. Ista
ima dobro toče 36 urno Anker-koleseje premirane
znamke „Speciosa“ in je na električni poti s prav-
nim zlatom prevlečena. Garancija za preciznost
4 leta.

1 k. K 4.90
2 k. K 9.30

Vsaki uri doda se fino pozlačeno verzično zastoj.
Brez rizike, ker izmenjava dovoljena, ev. denar
nazaj. — Pošlje po povzetju

E. HOLZER, Krakova, Stradom 18/26.

40—45 metrov restov za 16 kron.

Resti so 3—12 metrov dolgi od dobrega flanela,
barhenta, kanevasa, oksforda, platna itd. Garan-
tirano zelo solidna postrežba. Pošlje po povzetju.
Pri naročbi naj se natančno naslov napravi.

Wenzel Prousa, Hertin

št. 15 b. Eipel (Češko). 728

Zelo ugodna kupčija!

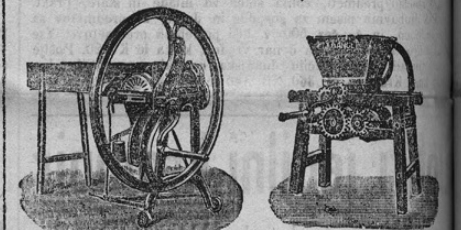
Na prodaj je v nekem mestu na spodnjem Šta-
jerskem

fijakerija

z 5 konji, 5 vozov, 3 sani, več parov konjske
oprave, lepa hiša, štala in gospodarsko poslopje.
Cena 19.000 kron. Zamenja se tudi za gostilno.
Vpraša se v upravnistvu „Stajerca“.

Fabrika kmetijskih in vinogradniških
mašin

Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje
za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repa,
rebler za koruzo, sesalnice za gnojnice, tri-
jerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne
grablje (Handschepp- und Pferdeheuren) za mrvo
obracati, stroj za košnjo trave in žitja, najpo-
vejši gleisdorfske sadne mlne in kamenitih valčih
zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in
vino. (Orig. Oberdruck Differential Hebelpresswerke
patent „Duchscher“, daje največ tekočine, se dobije le
pri mem. Angleške nože (Gusstahl), rezervna
dele, prodaja mašin na čas in garancija. —
Cenik zastoj in franko.

Vsaka ura 8 dni na poizkus po povzetju od K 12.—.

Najnovejša srebrna anker-remontaur-ura dvojni mantelj (3 srebrni manteljni), c. k. puncirana, elegantna, moderna fasija, natanko glasom podob, z izbornim pravim švicarskim kolesjem, teče v
rubinskih kamenjih, natanko regulirana; zavežem se, kar ni zaželeno, tekom 8 dni franco nepoškodovano nazaj vzeti in svoto takoj vrniti. Za prist-
nost srebra in da gre dobro, 3 leta pismene garancije. 795

Cena za kos K 12.—. Ista odprta K 10.—.

Nadalje oferiram po fabriških cenah:

Nikelj-Roskopf-ure K 3.—	Prava srebrna ura, c. k. punc. K 6.—	Niklaste verzične, dolg. ali kratk. K 1.—	Ura na pendelj, bijekot zvon. 70 cm K 10.—	Kuhinjska ura K 3.—, 8 dni . . . K 6.—
Železniške patent-ure K 4.—	14kar. zlata ura, c. k. punc. K 18.—	Srebrne verzične, c. k. punc. K 2.—	Ista, 90 cm dolga K 12.—	Ura-budilnica, nikelj K 2.—
Plošče jeklene ure K 5.—	Original-Omega-ura, kovina . K 20.—	Zlate verzične, c. k. punc. . . K 20.—	Ura-kukavica, 2 oteže K 7.—	Ura-budilnica, cifernica sveti . . . K 3.—

Le dobro solidno blago!
3 letna pismena garancija!

Kdor enkrat kupi, ta kupi zopet!
Pošlje po povzetju!

Risiko popolnoma izključen!
Za kar ne dopade, denar nazaj!

Max Böhnell, Dunaj, IV. Margaretenstrasse 27/25

Največja in najstarejša firma
ur. Ustanovljena 1840.

Zahtevajte moj veliki glavni cenik z nad 5000 podobami o najnovejših urah, zlatim in srebrnem blagu, ki se vsakomur brez kupne obveznosti franco pošlje.

Korespondenčna karta z natančnim naslovom zadostuje.